

ומאי נפקא מינה?

דאמר המכבד את המבוי, או זה שראהו:
כביד ולא בדיק!

אי אמרת חזקתו בדוק — הא לא בדיק.

אי אמרת חזקתו מתכבד — הא מתכבד.

ב-1 אי נמי אפילו אם לא אמר לא בדיקתי אלא -
היכא דאשתכח השרץ בגומא.

אי אמרת חזקתו בדוק, מאן דבדק — בגומא
נמי בדיק.

אי אמרת חזקתו מתכבד — גומא לא
מתכבדא.

שנינו במשנה: וכן הכתב.

איבעיא להו: האם עד שעת כבוס חזקתו
בדוק, או דלמא חזקתו מתכבס?

למאי נפקא מינה — דאמר כיבס ולא בדיק.

אי אמרת חזקתו בדוק — הא לא בדיק.

אי אמרת חזקתו מתכבס — הא מתכבס.

אי נמי — דאשתכחה בסטרא בצדי הבגד
במקום התפירות.

אי אמרת חזקתו בדוק מאן דבדק — בסטרא
נמי בדיק.

אי אמרת חזקתו מתכבס — בסטרא לא
מתכבס.

מאי?

תא שמע: דתניא אמר רבי מאיר: מפני מה
אמרו השרץ שנמצא במבוי — מטמא
למפרע, עד שיאמר בדיקתי את המבוי הזה
ולא היה בו שרץ, או עד שעת כיבוד, ולפני
הכיבוד טיהרו?

מפני שחזקת בני ישראל בודקין מבואותיהן
בשעת כבודיהם, ואם לא בדיקו — הפסידוהו
למפרע, אפילו טהרות שהיו שם לפני
הכיבוד.

ומפני מה אמרו כתם שנמצא בחלוק מטמא
למפרע, עד שיאמר בדיקתי את החלוק ולא
היה בו כתם, או עד שעת הכבוס?

מפני שחזקת בנות ישראל בודקות חלוקיהן
בשעת כבוסיהן⁽²¹⁾, ואם לא בדיקו — הפסידו
למפרע.

רב אחא אמר: אם לא בדקה בשעת הכיבוס,
ונמצא בו כתם, ואין יודעים כיצד לנהוג
בטהרות שלפני הכיבוס — תחזור
ותכבסנו.

של השרץ כשהוא יבש אינו מטמא. וראה פתחי
נדה.

21. ראה רשב"א שהעלה לדינא ב' דינים: א.
מה שמטהרים חלוקיהן של בנות ישראל קודם
הכיבוס מפני שחזקתן שבדוק, לאו דוקא
חלוקיהן, אלא אף חלוקי חברותיהן, שאם
נתכבסו החלוקים על ידי אחרות, נמי מטהרינן,

כיון שמתקנות להן ובודקות, משום שידועות
ורגילות ומקפידות בכך. אבל אם נתכבסו על ידי
שפחה ונכרית שאינן מקפידות, לא מטהרינן.

ב. לפי המסקנה שסיבת הטהרה היא רק
משום שחזקתו בדוק, ולא די במה שחזקתו
מתכבס, יש נפקא מינה אף לקולא, באשה
שהיתה נדה, וכעת היא טהורה, ומצאה כתם
בחלוקה, יש לתלות אם לא בדקה, שבא הכתם

שמעון אומר: היבש מטמא למפרע והלח אינו נטמא אלא עד שיהא יכול להיות לח.

אמר רבי אלעזר לדברי רבי שמעון: לא שנו שאינו מטמא למפרע אלא עד שיהא יכול להיות לח — **אלא שריין**.

אבל כתבם לח — נמי מטמא למפרע עד שעת הכיבוס, כי **אימר יבש היה, ומיא נפיל עליה** ולכן הוא חזר להיות לח.

ופרכינן: אי הכי, שריין נמי, אימר: יבש היה ומיא נפיל עליה!?

ומשנינן: אם איתא דהכי הוא, אמרטימי אימרטיט, היה נמרט ונפרק [ר"ח] ומוכח שאינו כן.

מתניתין:

כל הכתמין הבאין מרקב, שהיא מקומם של עובדי כוכבים, שאין דמם טמא — **טהורין**.

לעמוד על הברור, כגון שמכרת במראיתו אם מקדיר, דהיינו, שנכנס לתוך הבגד, בידוע שקודם כיבוס היה. ואם מגליה, דהיינו, שאינו נכנס לתוך הבגד, בידוע שאחר כיבוס היה.

ונחלקו הפוסקים אם מה שבמקדיר אמרינן שבא לפני כיבוס הוא אפילו בנתכבס על ידי ישראלית ואינה לפנינו, כי אף שיש חזקה שבדקת בשעת כיבוס, מכל מקום, כיון דחזינן שמקדיר, מוכח שבא לפני כיבוס ולא בדקתו. כן דעת הש"ך [סא] והחוו"ד [לג] והסדרי טהרה [פד] [ומכל מקום, כשהיא לפנינו ואומרת בדקתי, לא מהני מקדיר, ראה שו"ע הרב [צח] שהוסיף כן].

או דילמא, אם נתכבס על ידי ישראלית, אף שאינה בפנינו, כיון שיש חזקה שבדקתו, לא

אם נדחה מראיתו מחמת הכיבוס עתה — **בידוע שלאחר כבוס** הקודם נפל בו הכתם. שהרי חזינן שהכיבוס דוחה את מראהו. ואם היה בו לפני הכיבוס הראשון היה כבר אז נדחה מראהו.

ואם לאו שלא נדחה מראהו מהכיבוס עכשיו — **בידוע שלפני הכבוס** הראשון היה בו⁽²²⁾.

רבי אומר: אפשר לדעת אם הכתם היה לפני הכיבוס או לאחרינו. כי **אינו דומה כתם שלאחר הכבוס לכתם שלפני הכבוס**⁽²³⁾.

שזה שלאחר הכיבוס מקדיר, נכנס בבגד.

וזו שלפני הכיבוס **מגליה**⁽²⁴⁾.

שמע מינה מהאי ברייתא: **חזקתו בדוק!**

שמע מינה.

שנינו במשנה: **ומטמא בין לח ובין יבש**. רבי

לפני הכיבוס בזמן שהיתה נדה, וכעת היא טהורה, היות וכתמים לא אטורים אלא מדרבנן. וראה בשו"ע [קצ מו] שנפסק כן. אך כל זה כשהיא כיבסה ואמרה שלא בדקה, או אם נתכבס על ידי גויה. אבל אם נתכבס על ידי ישראלית ואינה בפנינו, אמרינן חזקה שבדקה החלוקה בשעת כיבוס, ואינה תולה שבא לפני כיבוס.

22. ראה תוס' להלן [סד ב] שאינו אלא חשש ולא מוכרח.

23. ראה סדרי טהרה [קצ פד] שהאריך אם נחלקו רב אחא ורב.

24. ראה שו"ע [קצ מו] שכתב: ואם אפשר

רבי יהודה מטמא, מפני שהם גרים, וטועין בכך שאינם מצניעים את כתמיהם, ולכן דם טמא כמו כל דם ישראל טמא.

והכתמים הבאין מבין העובדי כוכבים — טהורין⁽²⁵⁾.

כתמים הבאים מבין ישראל ומבין הכותים — רבי מאיר מטמא, וחכמים מטהרים, מפני שלא נחשדו ישראל על כתמיהן שלא יצניעו אותם, אלא מכבסים אותם. ויבואר בגמרא מאי קאמר.

גמרא:

קפסיק ותני שהכתמים הבאים מעובדי כוכבים טהורים, אפילו הבאים מתרמוד.

אמר רבי יוחנן, זאת אומרת: מקבלין גרים מתרמוד. שאנו בטוחים שהם גויים גמורים.

ויכולים לגיירם בלי לחשוש שמא הם מצאצאים של עובדי כוכבים שהתערבו בין היהודים ובאו על בנות ישראל, והינם ממזרים, כיון שעכו"ם ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר.

ופרכינן: איני, והא רבי יוחנן וסביא דאמרי תרויהו: אין מקבלין גרים מתרמוד!

וכי תימא הכי אמר רבי יוחנן: זאת אומרת משנתנו — ולא סבירא ליה כהאי משנה.

והאמר רבי יוחנן: הלכה כסתם משנה! ומשנתנו סתם משנה היא!?

ומשנינן: אמוראי נינהו, ואליבא דרבי יוחנן⁽²⁶⁾.

שנינו במשנה: כתמים הבאים מבין ישראל ומבין הכותים — רבי מאיר מטמא. וחכמים מטהרים.

והוינן בה: ורבנן, אי כתמים דישראל מטהרי — כתמים דמאן מטמו?

ומשנינן: הסורי מחסרא, והכי קתני: מבין ישראל — טמא.

מבין הכותים: רבי מאיר מטמא דקסבר דכותים גרי אמת הן וא"כ דינם כישראל שדמן טמא.

וחכמים מטהרין משום דקסברי דכותים גרי אריות הן. ולפיכך דינם כעכו"ם שדמם טהור.

ופרכינן: אי הכי, למה ביארו הטעם לטהר לפי "שלא נחשדו על כתמיהן"?

מתכבס הכתם.

25. ראה תוס' [ד"ה מבין] שהעירו, דאף שבפרק בנות כותים [לד א] מבואר שגזרו על דם עכו"ם לטמא כרוקה ומימי רגליה, מכל מקום, בכתמים, שאיטורם רק מדרכנן לא גזרו.

26. ראה תוס' [ד"ה אמוראי] שהק' דמכל מקום

מהני מה שהכתם מקדיר, ואמרינן שבא לאחר הכיבוס, ורק כשאין חזקה שבדקתו כשאומרת כן, או נתכבס על ידי גויה אמרינן בכתם שמקדיר שבא לפני כיבוס. כן דעת הגרעק"א והתורת שלמים.

ולמעשה, ראה שו"ע הרב [צג] שהיום גם בנתכבס בלי בדיקה אין לתלות שבא לפני בדיקה, כיון שהיום מכבסים היטב, וודאי

הרי הטעם הוא לפי ש"גרי אריות הם" —
מבועי ליהו:

אלא הכי קאמר: מבין ישראל ומבין הכותים
— טמאין, דכותים גרי אמת הן.

כתמים הנמצאין בערי ישראל — טהורין,
שלא נחשדו על כתמיהם ואצנועי מצנעי
להו. היינו אם נמצאו הכתמים במקום גלוי
טהורין שאין לחשוש שהגיע מישראל כיון
שהם מצניעים כתמיהם.

כתמים הנמצאין בערי כותים — רבי מאיר
מטמא, דנחשדו על כתמיהם.

וחכמים מטהרין — שלא נחשדו על

כתמיהן⁽²⁷⁾.

מתניתין:

כל הכתמים הנמצאים בכל מקום — טהורין,
חוץ מן הנמצאים בחדרים, שמסתמא
הצניעום משום דם נדה, ובסביבות בית
הטמאות, שהוא החדר שהנשים היו רגילות
לשהות בו בימי טומאתן.

בית הטמאות של כותים — מטמאין באהל,
מפני שהם קוברין שם את הנפלים⁽²⁸⁾.

רבי יהודה אומר: לא היו קוברין שם. אלא
היו משליכין את הנפלים, וזוהי גוררתו.

[קצו ג'] ובשו"ת אבני מילואים [כג].
הרשב"א מתרץ עוד: ולי נראה, דכתמים
דזכא לא כתמים הנמצאים בלא הרגשה קאמר,
אלא כתמים הבאים בהרגשה.

עוד מתרץ הרשב"א: אי נמי, כתמי בדיקה
דכולהו מיקרי כתמים והנהו דאורייתא נינהו.
ומבואר חידוש גדול, שכתם הנמצא על ידי
בדיקת עד, טמאה מהתורה. ראה חוות דעת
[קצ] ושו"ת רעק"א [סב] ופרדס רימונים
[בפתיחה עמוד יח].

הסדרי טהרה [קצ צג] מבאר תירוץ התוס'
לפי מה שהאריך בדעת התוס' בכמה מקומות
שהטעם שכתמים אינם אסורים מהתורה הוא
משום שדם ודאי אסרה תורה ולא כתם שיש
ספק דילמא מעלמא קאתי, והכותית סבורה
שמגופה אתי, ולכן הם סוברים שכתמים אסורים
מהתורה.

28. ראה תוס' [ד"ה קוברין] שהקשו, אם כן,
היאך נשותיהן נדות משתמשות שם, והרי הן
נזהרות מטומאת מת ונפלים כמפורש בגמרא?
ותירצו, שהיו קוברין אותם שם לשעה, ואחר כך

תיקשי מתני' לרבי יוחנן, שבמשנה מפורש
שמקבלין אפילו מתרמוד. ותירץ, שיש בזה
מחלוקת תנאים. דתני רמי בר יחזקאל בשילהי
פ"ק דיבמות אין מקבלים גרים מן התרמודיים.
ראה עוד בתורה"ש וברשב"א.

27. התוס' [ד"ה לא] הקשו, הרי כותים אף אם
הם גירי אמת, מכל מקום, אינם זהירים במצוות
דרכנן? ומתריצים, ש"הך טומאה אית להו,
דסברה דמגופה אתא". ובריטב"א מפרש
שהכותים סוברים שכתמים אסורים מהתורה
משו ששאנים דורשים הפסוק "מבשרה" עד
שתרגיש מבשרה עצמה כדלהלן ריש פרק הרואה
כתם [נד ב].

הגרעק"א בשו"ת [סב] העלה לחדש שאף
אם כתמים דרכנן כיון דלא ארגשה, מכל מקום,
הדם טמא לענין טהרות מהתורה, ואפילו למאן
דאמר מקור מקומו טהור. ולכאורה מקושיית
הראשונים כאן נראה שלא כדבריו, כי לשיטתו
לא קשה כלל. מיהו, גם אם נאמר דלא כרעק"א
יש לעיין, כיון דקיימא לן מקור מקומו טמא, אם
כן הדם טמא אף שלא בהרגשה. ראה חוות דעת

נאמנים הכותים לומר: קברנו שם את הנפלים, או לא קברנו.

רוחני, במחטיא את חבירו, אלא מעמידים את הפסוק במכשול גשמי.

וכן **נאמנים** הכותים לומר על הבהמה אם בכרה אם לא בכרה.

אמר רבי אבהו: נאמנים רק בכהן כותי עומד שם.

ונאמנים על ציון קברות.

ופרכינן ודילמא כהן טמא הוא, ולכן עומד שם⁽²⁹⁾.

ואין נאמנין לא על הסככות, ולא על הפרעות, ולא על בית הפרס. שהם ספק טומאות מדרבנן שהכותים לא חששו להם, ויבוארו בגמרא.

ומשנינן: הכא איירי בכהן טהור, דנקיט תרומה בידיה.

זה הכלל: דבר שחשודים בו הכותים — אין נאמנין עליו.

ופרכינן: ודילמא תרומה טמאה היא בידו?

ומשנינן: דקאכיל מינה. ותרומה טמאה אסורה באכילה מה"ת.

אי הכי — מאי למימרא?

גמרא:

תז-א שנינו במשנה שהכותים משליכים נפליהם.

מהו דתימא: לא בקיאי ביצירה וקא סברי שאפילו נפל מעל ארבעים יום מיא בעלמא הוא.

והוינן בה: מאי דרוש הכותים, שנמנעו מלקוברם?

קא משמע לן שהם בקיאים ביצירה.

ומשנינן: הכי דרוש: "לא תסיג גבול רעך אשר גבלו ראשונים בנחלתך".

שנינו במשנה: הכותים נאמנין על הבהמה.

והוינן בה: והא לית להו ולפני עור לא תתן מכשול?

ובספרי מעמיד פסוק זה במי שמוכר קברות אבותיו. ואמרו הכותים: כל שיש לו נחלה — יש לו גבול שצריך לקוברו בקבר.

אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: בגרוז בעצמו את הבהמה ועובד בה.

כל שאין לו נחלה — אין לו גבול.

אי הכי — מאי למימרא?

שנינו במשנה: נאמנים הכותים לומר קברנו מפני שטומאת מת דאורייתא.

מהו דתימא: לא בקיאי בטינוף של בהמה שיוצא ממנה דם מהרחם, והם אינם יודעים מה נקרא טינוף הפוטר את הוולד הבא

והוינן בה: כיצד נאמנים? והא לית להו "ולפני עור לא תתן מכשול", ביחס למכשול

29. ראה תוס' [ד"ה ודלמא] שאף דקיי"ל שכהן טמא גמי אסור ליכנס וליטמא בבית הקברות

היו מסירין אותם, ואין אנו יודעים מתי מסירים אותם.